“Ieder kind beschermd”

Visie, uitgangspunten en voorwaarden voor hulpverlening bij situaties van onveiligheid voor kinderen in Hollands Midden

Projectgroep Jeugdbeschermingstafel Holland Midden

Met ondersteuning van Kitty van Julsingha, VNG

Augustus 2016

1. Inleiding:

De (toegang tot) vrijwillige, niet - geïndiceerde hulpverlening aan jeugdigen en hun ouders is in Hollands Midden ondergebracht bij de lokale teams. Het gaat hierbij in eerste instantie zoveel mogelijk om hulpverlening op verzoek van ouders, de zogenaamde vraaggerichte hulp.
Daarnaast is er de niet vrijwillige hulpverlening, ofwel het 'gedwongen kader', via een maatregel voor Jeugdbescherming of Jeugdreclassering, uitgesproken door de Kinderrechter.
Uitsluitend een (door het Ministerie van Veiligheid en Justitie) Gecertificeerde Instelling mag deze kinderbeschermingsmaatregelen uitvoeren. Een gezinsvoogd of jeugdreclasseerder mag ouders en jeugdigen verplichten tot jeugdhulp. Een gecertificeerde instelling mag zelf echter geen jeugdhulp uitvoeren.
Gecertificeerde instellingen zijn verplicht zich aan een normenkader[1]te houden.

Naast vrijwillige en gedwongen hulp is sprake van een derde vorm van hulp die niet binnen het gedwongen kader valt en dus vrijwillig genoemd kan worden. Het is echter hulp die weliswaar vrijwillig maar niet vrijblijvend is. Vaak wordt deze vorm van hulp ingezet om een jeugdbeschermingsmaatregel te voorkomen. Het gaat hierbij altijd om gezinnen waarbij een bedreiging van de veiligheid en/of ontwikkeling van kinderen in het geding is, en die vaak te maken hebben met problemen op meerdere terreinen.
Er zijn verschillende benamingen in omloop: 'Bemoeizorg', 'drang - hulp', 'preventieve jeugdbescherming', 'niet-vrijblijvende vrijwillige hulpverlening'. Omwille van de leesbaarheid is in dit stuk gekozen voor de term 'drang'(-hulpverlening).
Vanuit de regio Hollands Midden is de behoefte ontstaan aan de ontwikkeling van een visie op en hulpverlening bij drang. Er is behoefte aan meer richting in de dagelijkse praktijk van professionals over de invulling van drang, en een betere aansluiting van het vrijwillige, vrijwillige maar niet vrijblijvende, en het gedwongen kader.

Aangezien de regio's Holland Rijnland en Midden-Holland op het gebied van Veilig Thuis, Jeugdbeschermingstafel, doorontwikkeling JB/JR al samenwerken is er voor gekozen de doorontwikkeling van drang ook gezamenlijk op te pakken. Vanuit de VNG was het eerste half jaar van 2016 ondersteuning beschikbaar vanuit het project Innovatie Jeugdbescherming en Jeugdreclassering waarvan gebruik is gemaakt.

Proces:
Besloten is om dit proces 'van onder af' te starten door gesprekken met de uitvoerend professionals en zo vanuit de praktijk te komen tot een gemeenschappelijke visie, uitgangspunten en concrete afspraken over wat in de praktijk nodig is om aan de visie vorm te geven.

Er zijn dialoogsessies met professionals en ervaringsdeskundigen (cliënten) georganiseerd. Naar aanleiding van deze sessies zijn conclusies en uitgangspunten geformuleerd welke besproken zijn met de projectgroep jeugdbeschermingstafel en beleidsmedewerkers van gemeenten.

De conclusies en uitgangspunten zijn vervolgens voorgelegd aan de betrokken organisaties (sociaal teams/jeugd en gezinsteams, GI's, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en Crisisinterventie team) en aan hen is gevraagd een top 5 van de belangrijkste onderwerpen op te stellen die in een plan van aanpak uitgewerkt dienen te worden.

Aangezien er veel raakvlakken bleken te zijn is er voor het formuleren van actiepunten aansluiting gezocht met het plan van aanpak Veilig Thuis Hollands Midden en met de doorontwikkeling van 1Gezin 1Plan in Midden-Holland en het scholingsprogramma JGT's in Holland Rijnland.

Bij het uitwerken van de uitgangspunten en voorwaarden zijn twee recent (mei 2016) verschenen publicaties betrokken vanwege de bruikbare conclusies en aanbevelingen. Deze zijn in de notitie verwerkt. Het gaat om:

- "Rapportage meldingen' van de Raad voor de Kinderbescherming Haaglanden naar het schrijven van VTO's.
- Het rapport van de Samenwerkende Inspecties 'Leren van Calamiteiten 2' met daarin 5 vragen die professionals zich zouden moeten stellen:

De rapporten zijn ter informatie toegevoegd als bijlage.

Inhoud van deze notitie:

1.Inleiding
2.Algemene indruk van de sessies

[1] *Zie https://www.voordejeugd.nl/actueel/nieuwsberichten/1452-definitieve-versie-normenkader-jb-jr-openbaar*

3.Conclusies
4.Uitgangspunten en voorwaarden
5.Aanbevelingen
6.Plan van aanpak

2. Algemene indruk van de sessies:

Er zijn twee dialoogsessies met professionals vanuit de Jeugd en gezinsteams/sociaal teams, de gecertificeerde instellingen, de Raad voor de kinderbescherming, Veilig Thuis en jeugdhulpaanbieders gehouden, en er is een cliënt – arena gehouden waarbij ervaringsdeskundigen en professionals aanwezig waren.
Er was een grote mate van betrokkenheid bij het onderwerp. Het werd als positief gewaardeerd dat er aandacht aan dit onderwerp werd besteed, en dat dit gebeurde op het niveau van de uitvoerende professionals. De indruk bestaat dat degenen die aanwezig waren ook juist veel ervaring hebben met drang, de Jeugdbeschermingstafel etc. Bij de sessie in Midden-Holland waren 10 deelnemers, in Holland Rijnland 12. Bij de cliënt arena waren 28 deelnemers (waarvan 8 cliënten).

Dialoogsessies:

Algemeen wordt erkend dat het van groot belang is aandacht te besteden aan de veiligheid van jeugdigen. De positionering van de uitvoerend medewerker (van een JGT of sociaal team) is punt van aandacht; in beide regio's wordt ervaren dat het lastig is de verschillende rollen (hulpverlener en degene die bij ouders de zorgen bespreekbaar maakt) te combineren (in HR leeft die ervaring iets sterker dan in MH). In beide regio's wordt de route naar de JBtafel als ingewikkeld gezien, (je moet er veel voor doen) en het format van het VTO wordt als belemmerend ervaren.

Cliënt arena:

De aanwezige cliënten hadden geen van allen ervaring met de JB-tafel en soms stoelde hun ervaring op een aantal jaren geleden, soms was er ook recente ervaring met bijvoorbeeld het lokale team. Wat centraal stond in het gesprek was wantrouwen in de hulpverlening, een gevoel niet gehoord te worden. Aanbevelingen hebben te maken met houding van hulpverleners, transparantie, betrekken van en luisteren naar ouders, en naar kinderen (ook apart naar de kinderen).

3. Conclusies:

Samengevat:
'Drang' is geen product maar een attitude.
Alle professionals die met gezinnen werken zullen vanuit de veiligheid van kinderen in staat moeten zijn grenzen te stellen en handelend op te treden volgens de Meldcode.
Zorgen over kinderen worden altijd bespreekbaar gemaakt met ouders.
Dit kan ook betekenen: erkennen dat je eigen grenzen bereikt zijn en iemand met meer veiligheids expertise erbij halen om samen de ontwikkelingsbedreigingen van het kind op te heffen.

- Algemeen wordt erkend dat **aandacht voor veiligheid** in gezinnen van groot belang is. De professionals vanuit de JGT's en sociaal teams zijn van mening dat die aandacht er ook voldoende is, Toch wordt ook erkend dat er in de teams **verschillen in deskundigheid** zijn in het beoordelen van en omgaan met situaties van onveiligheid voor kinderen.
- Professionals in de lokale teams ervaren het als **lastig om zich te positioneren**, ervaren dit als strijdig met de wijze waarop ze contact hebben met het gezin.
- Er is behoefte aan **veiligheidsexperts** die door de professionals in de lokale teams **om advies gevraagd kunnen worden,** gevraagd kunnen worden (tijdelijk) mee te lopen om samen met het gezin **bodemeisen** vast te stellen, en deze te bespreken. Verschillende opties zijn genoemd: een collega met expertise in veiligheid, een case-manager, regievoerder, jeugdbeschermer.
- **De route naar de JB-tafel** en met name het uitgebreide format van het **VTO wordt als belemmerend** ervaren.
- Er zijn **zorgen** over de wijze waarop in **'het voorveld' (scholen, huisartsen) met signalen van** een bedreigde ontwikkeling om gegaan wordt. De indruk bestaat dat de meldcode niet altijd correct wordt toegepast.

4. Uitgangspunten en voorwaarden:

1. **Professionals werkzaam met jeugdigen en gezinnen zijn individueel en samen verantwoordelijk voor en geven vorm aan het beschermen van jeugd, waarbij een veilige ontwikkeling van de jeugdige centraal staat.**

Dit vereist:
- *Kennis van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld, uitvoeren kindcheck*
- *Professionals die in staat zijn bedreiging te signaleren en waar nodig te acteren om bedreiging te keren*
- *Professionals die geschoold zijn in Signs of Safety of vergelijkbaar programma/methode (eenduidig referentie kader) en het werken met een veiligheidsplan als vast onderdeel van hun werk hebben*[2]
- *Professionals die op de hoogte zijn van en handelen volgens de meldcode*
- *Vaardigheden om te luisteren en te kijken naar kinderen en vaardigheden om kinderen (en hun netwerk!) betrekken en met hen in gesprek gaan*
- *De vaardigheid om de bedreigde ontwikkeling tot onderwerp van gesprek te maken: in de gezinnen zorgen rond veiligheid bespreekbaar te maken, zowel met betrokken professionals als met de gezinnen zelf*
- *Heldere, open en duidelijke communicatie met ouders vanuit een houding van respect*
- *Inzicht in en gebruik maken van krachten in gezinnen*
- *Zorgen voor een systeemgerichte aanpak, voor alle leden van het gezin.*
- *Heldere afspraken over wie de regie heeft*

2. **Signalen van onveiligheid worden in een vroeg stadium herkend, altijd bespreekbaar gemaakt met ouders en zorgen en afspraken rondom veiligheid worden altijd vastgelegd in een veiligheidsplan.**

Dit vereist:
- *Een sluitende aanpak; omschrijven wat dat inhoudt (rollen, verantwoordelijkheden op proces, inhoud)*

[2] Wat dit concreet inhoudt wordt bij punt 3 en 4 verder uitgewerkt

- *Het vroeg signalering van factoren die kunnen wijzen op bedreigde ontwikkeling. Dit vraagt competenties om (signalen van) kindermishandeling en huiselijk geweld bij professionals in basis voorzieningen en lokale teams om signalen van onveiligheid te herkennen*
- *Het aanstellen van intern aandachtsfunctionaris HG en KM in kader van de meldcode*
- *Intervisie om deskundigheid professionals in de teams te borgen en te vergroten*
- *Dat expertise er (tijdelijk) wordt bij gehaald in plaats van cliënt door te verwijzen; deze moet dus beschikbaar zijn in of nabij de lokale teams*
- *Afspraken over wie de regie heeft; alle betrokkenen werken volgens 1g1p, 1 regisseur waarbij altijd duidelijk is wie de regie heeft. Diegene moet ook doorzettingsmacht hebben*
- *Transparantie in de communicatie*
- *Professionals die in staat zijn moeilijke zaken op gebied van onveiligheid te bespreken en zoveel mogelijk het contact met ouders te behouden*
- *Specifieke vaardigheden: niet-oordelen, normeren, niet overnemen, empathisch, assertief, kunnen motiveren, meerzijdig partijdig, open en duidelijk, lastige gesprekken kunnen voeren*

3. Indien de situatie in het gezin niet verbetert en de situatie (te) onveilig blijft, worden kaders gesteld en veiligheidsafspraken[3] gemaakt.

Dit vereist:

- *Het geven van verantwoordelijkheid aan en het nemen van deze verantwoordelijkheid door de professional*
- *Het vergroten van handelingsverantwoordelijkheid van professionals*
- *Het consequent gebruik van het veiligheidsplan. Opgesteld samen met het systeem en hun netwerk/ evalueren wat te doen bij niet houden aan de afspraken*
- *Vanaf het begin helderheid over veiligheidsafspraken, doelen en termijnen*
- *Professionals die in staat zijn zich te positioneren in een gezin vanuit hun professionele verantwoordelijkheid en (wettelijke) kaders*
- *Professionals die in staat zijn bodemeisen te stellen*
- *Afspraken over wie de regie heeft (en daarmee aanspreekpunt voor het gezinssysteem is?)*
- *Afspraken over hoe gemonitord wordt op veiligheid*
- *Specifieke vaardigheden op het gebied van open en duidelijke communicatie, het kunnen confronteren met behoud van de relatie*
- *Het tijdig betrekken van een veiligheidsexpert als er zorgen zijn (volgens de stappen van de meldcode?)*
- *Het tijdig erbij halen van expertise en aandacht voor een zorgvuldige overdracht naar bijvoorbeeld vervolghulpverlening door persoonlijke overdracht. Veiligheidsafspraken bundelen*
- *Kennis van procedures (zoals bijvoorbeeld meldcode, route naar de JB-tafel)*
- *Kennis van wettelijke kaders*

4. De veiligheidssituatie in gezinnen is gebaat bij het werken volgens 1 gezin 1 plan 1 regisseur.

Dit vereist:

- *Dat de verantwoordelijkheid voor 1G1P helder belegd wordt (in een lokaal team of bij een andere partij) waarbij GI, Raad voor de Kinderbescherming en Veilig thuis als experts van veiligheid en de ontwikkeling van het kind een (toezichthoudende en kaderstellende) rol vervullen daar waar dit van toegevoegde waarde is*
- *Dat er altijd gepraat wordt met ouders en jeugd, bij voorkeur niet over ouders en jeugd. Als dit wel gebeurt dan kan achteraf duidelijk worden gemaakt waarom ouders/jeugdigen niet betrokken waren. Dit kan bijvoorbeeld juist het geval zijn om de onveiligheid niet te vergroten*
- *Dat de zorgcoördinatie goed belegd wordt (voor iedereen duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is)*
- *Bereidheid van alle betrokkenen om zorgen te delen en dit ook daadwerkelijk doen*
- *Het vastleggen van afspraken met alle betrokkenen*
- *Goede en tijdige monitoring van de afspraken*
- *Commitment dat binnen 1G1P er gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de veiligheid van kinderen, uitgewerkt in concrete afspraken wie waarvoor verantwoordelijk is*
- *Afspraken over wie toeziet op de veiligheidsaspecten*
- *Ook terug kijken: wat is al eerder gebeurd? Hoe liep dit? Zijn er patronen?*
- *Afspraken over terugvalpreventie , daar waar nodig, waarbij ook het netwerk rond het gezin wordt betrokken*
- *Dat het gezin pas wordt pas 'losgelaten' wanneer alle betrokkenen van mening zijn dat dit kan*

[3] Dit zijn heel concrete afspraken over wie wat wanneer doet om de veiligheid van (een) kind(eren) te waarborgen, en hoe, wanneer en door wie dit geëvalueerd wordt.

5. Aanbevelingen

Naar aanleiding van de input die opgehaald is uit de betrokken organisaties zijn in de projectgroep jeugdbeschermingstafel 6 aanbevelingen geformuleerd.

1. ***Verbeter de samenwerking in de keten door verdieping van en concrete afspraken over 1 Gezin 1 Plan (1G1P).***
    - Geconstateerd wordt dat 1G1P in de praktijk niet of niet goed verloopt. Zorgaanbieders moeten bevraagd worden waarom het nu in de praktijk niet goed gaat en wat zij nodig hebben om dit daadwerkelijk uit te voeren (N.B. in Midden-Holland zijn deze gesprekken al gaande)
    - Het gesprek over wat 1 G 1P daadwerkelijk inhoudt moet gevoerd worden om zo de visie concreet te maken: <u>wat</u> betekent dit? <u>Hoe</u> kan 1G1P toegepast worden? <u>Wie</u> zijn de partners aan tafel? Hoe kan invulling gegeven worden aan zorgcoördinatie/ regie?
    - Hierbij ook de 5 aanbevelingen uit het rapport van de samenwerkende inspecties (Leren van calamiteiten 2) betrekken:
        1. Wie let er op de kinderen (veiligheidscheck)
        2. Wie en wat hebben jullie in beeld (volledige gezin in beeld)
        3. Is de problematiek volgens jullie oplosbaar? (hulpverlening)
        4. Wie heeft de regie?
        5. Wanneer en hoe vaak kijken jullie terug?
    - Bij de contractering van de jeugdhulp 2017 verplichting opnemen te werken binnen 1G1P en definiëring zorgcoördinatie/ waakvlam/ondersteuningsplan en afspraken hierover.
    - Bij de betreffende gezinnen dient voor alle partners helder te zijn dat afspraken rondom veiligheid op de agenda van de 1G1P bijeenkomsten moeten staan. Intensieve samenwerking en afstemming in is juist hier van groot belang.
    - Ook afspraken over terugvalpreventie en wie welke rol heeft en wat dat betekent voor taken en verantwoordelijkheden kan beter op elkaar afgestemd worden.
      *** Afstemming met 1g1P programma van de RDOG (in Midden – Holland).*

2. ***Organiseer methodische leerbijeenkomsten waardoor geleerd kan worden van de dagelijkse werkelijkheid en de samenwerking in de keten.***
    - Door professionals van de verschillende organisaties (naar aanleiding van casuïstiek) in gesprek te laten gaan over de samenwerking kan er geleerd worden van elkaar.
    - Tevens worden op deze wijze de verschillende perspectieven beter op elkaar afgestemd en kan een gemeenschappelijk begrippenkader en werkwijze vanuit de praktijk ontwikkeld worden.
    - Eind 2016- begin 2017 worden in een pilot 4 methodische leerbijeenkomsten georganiseerd door Jeugdbescherming west en de William Schrikker Groep. Naar aanleiding van de pilot worden geëvalueerd of en hoe eventuele structurele leerbijeenkomsten in de regio's georganiseerd kunnen worden.

3. ***Zorg voor heldere taakomschrijvingen en/of opdrachten van betrokken partijen.***
    - In de praktijk blijkt dat er verschillende beelden en verwachtingen zijn bij partijen over taken en rollen binnen het domein jeugd & veiligheid. Hierdoor ontstaat ruis en is de samenwerking niet optimaal gebleken. De betrokken partijen zijn: Jeugdbeschermingstafel, Gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, JGT/ST, Raad voor de Kinderbescherming en de zorgaanbieders. Dit heeft deels ook met aanbeveling 1 te maken.
    - Daarnaast blijkt dat de eerder vastgestelde visie op lokale teams niet volledig aansluit bij de werkelijkheid of te weinig concreet is gemaakt. Met name de opdracht aan de sociaal teams en JGT's om vraaggericht te werken strookt niet met de meer gewenste outreachende benadering die de betreffende gezinnen nodig hebben.
    - Ook blijkt het niet in alle lokale teams mogelijk om zorgcoördinatie te beleggen wanneer dit nodig is. Herformuleer zo nodig opdrachten en taakomschrijvingen.
    - Zorg dat taakomschrijvingen en opdrachten van ketenpartners gecommuniceerd worden zodat verwachtingen helder en realistisch zijn.
    - Zoek contact, evalueer, stem af en maak gebruik van opschaal mogelijkheden als afspraken niet werken

4. ***Werk het (preventieve) aanbod van de GI's uit en maak dit actief kenbaar aan de JGT's/ST in de regio.***
    - Bij de GI's is veel kennis en deskundigheid aanwezig over hoe te handelen bij ontwikkelingsbedreigingen van kinderen. Vanuit de JGT's en ST wordt hier nog weinig gebruik van gemaakt, terwijl er wel behoefte is aan expertise op het gebied van veiligheid, het stellen van bodemeisen en opstellen van een veiligheidsplan etc. Een jeugdbeschermer zou vaker ingeschakeld kunnen worden om advies te geven, te ondersteunen in het gezin bij het maken van veiligheidsafspraken en het neerzetten van een veiligheidskader, opstellen van een VTO etc.
    - Verwachting en doelstelling is dat daarmee het proces van vrijwillige naar gedwongen hulpverlening beter afgestemd wordt en er vanaf het begin methodische, planmatig en transparant gewerkt wordt aan vergroten van de veiligheid. Een melding aan de Jeugdbeschermingstafel is dan niet een abrupte overgang maar volgt logisch uit de eerder genomen stappen.
    - Er zijn verschillende beelden en verwachtingen over het product preventieve jeugdbescherming. Dit moet samen met de partners helder gemaakt worden en de verschillende vormen van het preventieve aanbod zullen duidelijk omschreven moeten worden.
    - Dit aanbod dient vervolgens in de inkoop 2017 meegenomen te worden.

5. ***Pas het format van het VTO aan daar waar mogelijk.***
    - De praktijk wijst uit dat de professionals het VTO format een ingewikkeld document vinden waardoor er een hoge drempel ervaren wordt VTO te doen. Samen met de Raad wordt bekeken of aanpassingen mogelijk zijn waardoor ook de mogelijkheid van een uitgesteld raadsonderzoek/inzetten van drang open blijft.
    - Daar waar nodig worden professionals getraind in het schrijven van een VTO.

6. ***Zorg voor voldoende geschoolde professionals.***
    - Professionals die werken met gezinnen waar veiligheid in het geding is dienen geschoold te zijn in Signs of Safety (of een vergelijkbare methodiek) waardoor ze in staat zijn op methodische wijze veiligheidsafspraken te maken met gezinnen en veiligheidsplannen op kunnen stellen.
    - Ze dienen op de hoogte te zijn van en te werken volgens de meldcode
    - Ze zijn geschoold in, of hebben directe collega's die geschoold zijn in, het schrijven van een VTO.
    - In werkwijzen/processen dient aandacht te zijn voor het tijdig vastleggen van veiligheidafspraken en veiligheidsanalyses in veiligheidsplannen.
    - Een melding aan de Jeugdbeschermingstafel dient altijd vergezeld te zijn van een veiligheidsplan. Hier wordt vanaf juni 2016 strikter op gestuurd.
    - Speciale aandacht dient uit te gaan naar 'het voorveld' en het werken volgens de meldcode: denk hierbij aan de voorschoolse voorzieningen, scholen en huisartsen. Dit is onderdeel van het plan van aanpak Veilig Thuis.

***Afstemming met Plan van Aanpak Veilig Thuis*

6. Plan van aanpak:

Aanbeveling	Resultaat	Trekker	Overige betrokkenen	Wanneer af	Opmerkingen
1.Verbeter de samenwerking in de keten door verdieping van en concrete afspraken over 1 G 1 P	-MH: Doorontwikkeling 1g1p trainingen met specifiek aandacht voor veiligheid. -HR: Veiligheid wordt onderdeel van het scholingstraject coöperatie - In de contracten Jeugdhulp 2017 MH wordt de verplichting opgenomen van werken volgens 1g1p, zorgcoördinatie en waakvlamfunctie	RDOG Corporatie NSDMH	gemeenten TWO	2016-2017 2016-2017 Nov. 2016	Bekijken of het bestaande programma van de RDOG voldoende is.
2.Organiseer structureel methodische leerbijeenkomsten waardoor geleerd kan worden van de dagelijkse werkelijkheid en de samenwerking in de keten	- Eind eerste kwartaal 2017 zijn in een pilot 4 methodische leerbijeenkomsten georganiseerd (2 in MH 2 in HR) - Zomer 2017 is een evaluatie van de pilot waarin aanbevelingen zijn opgenomen over een mogelijke structurele opzet, methodiek en structuur van leerbijeenkomsten, begeleiding, (tijds)investering	JBwest en WSG	Gemeenten, sociaal teams/JGT's Veilig Thuis, CIT, (jeugdhulp) aanbieders. Raad voor de Kinder-bescherming JBT		Doel van de leerbijeenkomsten: Verbetering van de samenwerking in de keten door evalueren van concrete casussen met alle betrokkenen. Leren van elkaar staat daarbij centraal. Zowel cases die goed verlopen zijn, als cases waar het niet goed ging worden ingebracht en op methodische wijze besproken. De voorzitters van de JBtafel dragen cases aan.
3.Zorg voor heldere resultaatgerichte taakomschrijvingen en/of opdrachten van betrokken partijen en ontwikkel een werkwijze waarin je elkaar daar ook op aanspreekt	-HR: Er is een aangepaste visie en opdracht(gericht op veiligheid) voor de JGT's -MH: Voor iedere gemeente in MH is helder waar taken mbt veiligheid belegd zijn (indien niet in sociaal team, is beschreven waar dan wel) -Voor JGT's is er een helder opschaalmodel	TWO/NSD MH Werkgroep JGT Coördinatoren overleg sociaal teams Werkgroep JGT		Eind 2016 Eind 2016-Begin 2017 Eind 2016	Beschreven is wat op welk moment kan worden ingezet

4.Werk het (preventieve) aanbod van de GI's uit en maak dit actief kenbaar aan de JGT's/ST in de regio	-Preventieve productaanbod van de GI's is beschreven waaronder preventieve JB tijdens en zonder een raadsonderzoek, consultatie, en wordt opgenomen in de contractering 2017 -Er is een procesbeschrijving m.b.t. het preventieve aanbod JB - Het aanbod en procesbeschrijving is bekendgemaakt bij de JGT's/ST	TWO/ NSDMH TWO/ NSDMH GI's gemeenten	JGT's coördinator enoverleg ST MH	Oktober 2016 Eind 2016 Uiterlijk januari 2017	De verschillende producten zijn beschreven inclusief tarieven Beschreven is op welk moment wat kan worden ingezet
5.Pas het format van het VTO aan daar waar mogelijk	**-**Er is een aangepast format VTO -Het aangepaste format is bekendgemaakt bij de JGT's/ST	Voorzitters JBtafel	Raad vd Kinderbe-scherming, gemeenten. Sociaal teams/JGT's	Eind 2016	
6.Zorg voor voldoende geschoolde professionals	1.Scholing VTO 2.Controle op registratie SKJ 3.Scholing SoS-(onderdeel Plan van Aanpak Veilig Thuis) 4. Scholingsprogramma JGT's HR	Raad vd Kinderbe-scherming gemeenten (evt. via corporatie/ NSDMH) gemeenten corporatie		Eind 2016-voorjaar 2017 2016-2017 2016-2017	

Bijlage 1- Visuele weergave ketenpartners en proces van vrijwillige tot gedwongen hulpverlening

N.B. De gezichtsuitdrukking van de smileys geeft de ernst van de problemen in het gezin weer, niet de (on)tevredenheid van cliënten.
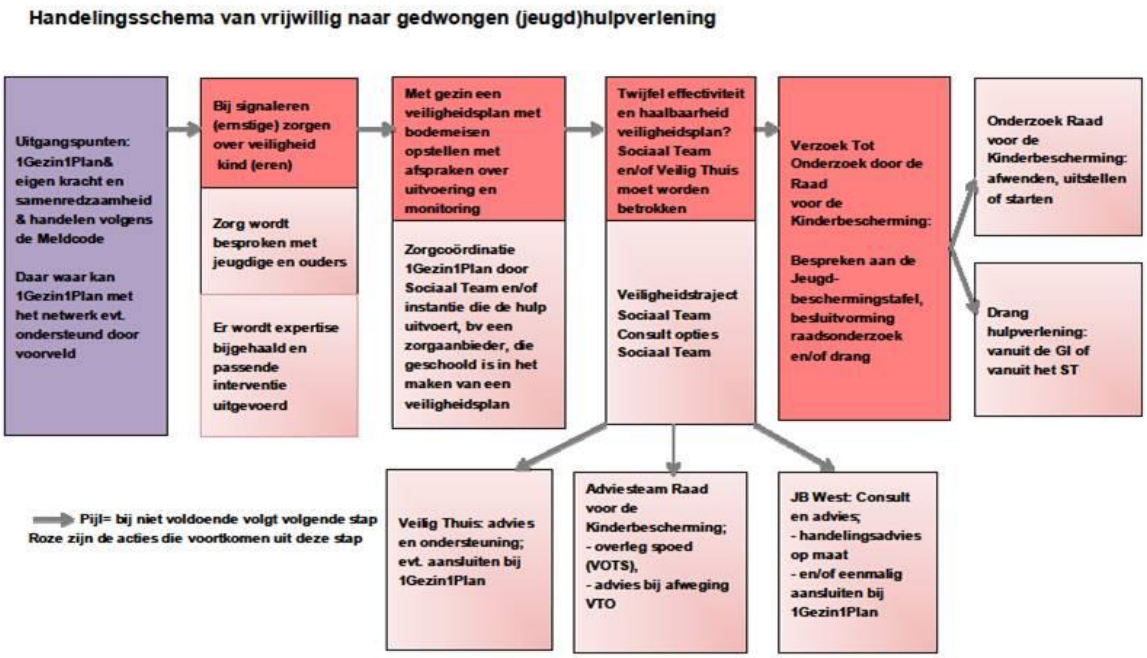
Bijlage 2- Handelingsschema van vrijwillige naar gedwongen (jeugd)hulpverlening